

Västpapuas problem i FN:s generalförsamling

Varje år i september månad sammanträder FN:s generalförsamling i högkvarteret i New York. Dit kommer medlemsstaternas regeringschefer och delegationer för en session i vilken de framför sina budskap om politik, ekonomi och andra ämnen som kunde vara viktiga för världens gemensamma intresse så som miljöproblem, regionala problem, läget för mänskliga rättigheter, etc.

I FN:s 73:e generalförsamling 2018 tog delegationer från Stilla havs-regionen upp situationen i Västpapua, som varit en nederländsk koloni och nu är under indonesisk administration. Värt att notera är att i dekolonisationsprocessen för Västpapua gjorde man ett avtal mellan Nederländerna och Indonesien under översyn av FN 1962. I överenskommelsen stipuleras att det ska hållas ett referendum - *act of free choice* - baserat på en man en röst i vilken det västpapuanska folket ska bestämma sin framtid om det ska bli ett självständigt land eller tillhöra Indonesien.

Något sådant referendum har aldrig ägt rum. Istället lanserade Indonesien vad de kallar *Penentuan Pendapat Rakyat - Pepera* (Folkopinionens bestämmelse) 1969, ett slags indoktrineringmöte. För att ha mötesdeltagare samlade den indonesiska armén under ledning av general Sarwo Edhi 1.025 papuaner ur den västpapuanska befolkningen på ungefär 800.000 människor. De samlades i baracker på Hollandias flygplats (nu heter staden Jayapura) för att indoktrineras. Huvudinnehållet i indoktrineringen var det skulle bli ett mycket bra liv för västpapuanerna om de tillhörde Indonesien.

På den tiden var dr Fernando Ortiz Sanz chef för FN:s övervakningskommission i Västpapua (då kallades landet West Irian). Tidningen *Times* (UK) skrev den 6 maj 1969 bland annat: "Suggestions understood to have been made by Dr Ortiz Sanz for 'one man one vote' in selected areas have been rejected by the Indonesian Government". *The Observer* den 1 juni 1969 hade en artikel under rubriken: "West Irian: Thousands of tribesmen killed". *The Japan Times* den 27 juni 1969, skrev: "U.N. Envoy Dr Ortiz Sans complained earlier this month that his team was not informed when the elections began and were unable to attend at least four of the major sessions in key areas."

Efter att indoktrineringstiden var över förklarade den indonesiska regeringen att Västpapuas folk hade kom-

mit tillbaka till *Ibu Pertiwi* (Indonesiens) famn och att Västpapua nu är en del av den indonesiska staten. Tidningen *Frankfurter Allgemeine Zeitung* skrev den 21 juli 1969: "West Irian fiel aus der kolonialistischen Bratpfanne ins Feuer des Neokolonialismus." och *Der Bund*, Bern, skrev i augusti 1969: "Wie Indonesien Westirian gewann, in seltsamen Volksentscheid ohne Volk."

I generalförsamlingens möte inför medlemsstaternas delegationer försvarade Vanuatus premiärminister Charlot Salwai, västpapuanskt självbestämmande och att avkolonisering måste förbli på FN:s dagordning. Han sade att människorättsrådet måste undersöka brott mot de mänskliga rättigheterna i de indonesiska provinserna.

Marshallöarnas premiärminister, Hilda Heine, sade i församlingens 73:e session att *Pacific Islands Forum* stödde "konstruktivt engagemang" med Indonesien i frågan.

Tuvalus premiärminister Enele Sopoaga upprepade sitt krav på erkännande av ursprungsbefolkningen. "Förenta nationerna måste också engagera sig för folket i Västpapua för att finna varaktiga lösningar på deras kamp."

Mot uttalandena av Stilla havs-ländernas representanter, svarade Indonesiens ständiga representant i FN, Dian Triansyah Djani, att Vanuatu har kopplingar till Västpapuas självständighetsrörelse. "Det här landet hävdar att de två provinserna (Papua och västra Papua) måste debatteras i FN", sade Djani. "Vi misslyckas med att förstå motivet bakom Vanuatus avsikt att stödja en grupp människor som har skapat terror och kaos vid så många tillfällen och orsakat dödsfall och sorg för oskyldiga familjer i sina egna samhällen."

Värt att notera är att förra året vid FN:s generalförsamlings 72:a session det västpapuanska folkets representant presenterade en petition till FN:s dekolonisationskommitté. Petitionen hade undertecknats av 1.804.421 personer, 95,7 % västpapuaner och 4,3% indoneser. Petitionens innehåll är ett krav på ett referendum för det papuanska folket för att slutföra avkoloniseringsprocessen.

Hendrik Amahorseja

Detta verk är licensierat under Creative Commons Erkännande-Ickekommersiell-Inga bearbetningar 2.5 Sverige licens. För att se en kopia av denna licens, besök <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/2.5/se/> eller skicka ett brev till Creative Commons, 171 Second Street, Suite 300, San Francisco, California, 94105, USA. Material som publiceras i Merdeka & ÖsttimorInformation kan också publiceras i <http://www.globalarkivet.se>.